

"Babeş Bolyai" University of Cluj-Napoca

Faculty of Orthodox Theology

"Isidor Todoran" Doctoral School of Theology

Doctoral thesis

Feast of the Assumption of The Mother of God, a
liturgical, hymnographic and musical perspective

-Summary-

Coordinator:

Prof. Univ. Dr. Vasile Stanciu

PhD student:

Emilian-Marius Făgădaru

Cluj-Napoca

2022

Content

Introduction	4
1. Topicality and relevance of the topic	10
2. Research stage	12
3. Methodology and sources	26
A. The Liturgical Perspective of the Feast of the Assumption	31
Chapter 1. The Feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary - the origin and historical development	33
1.1. The Mother of God - The bridge between the two Testaments	39
1.2. The silence of the first centuries regarding the Mother of God	44
1.3. The historical context of the appearance of the Feast of the Assumption	52
1.3.1. Christological controversies at the Third Ecumenical Council of Ephesus (431)	59
1.3.2. The era of Emperor Justinian (527-565) and its realization	67
Marian devotion	67
1.4. The Feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in the Apocryphal Writings	79
1.5. The Feast of the Assumption reflected in homilies and writings of the Holy Fathers.	101
Chapter 2. Typical analysis.	122
2.1. History of Mine in August.	128
2.2. The current order of the Feast of the Assumption	135
2.3. Orders related to the Feast of the Assumption.	145
2.3.1. Lent of the Assumption	145
2.3.2. The Prohod of the Mother of God.	150
2.3.3. The Akathist of the Assumption and the Chapels.	154
2.4. Case study - The Ritual of the Feast of the Assumption of the Mother	156
To the Lord from Nicula Monastery. *	156
Chapter 3. The Theology of the Feast of the Assumption.	164
3.1. Hymnographs of the Feast of the Assumption.	173
3.2. Scriptural expressions and theological themes from present apocryphal literature	178

in the hymnography of the feast of the Assumption. 178

3.3. Patristic testimonies present in the hymnography of the feast of the Assumption 190

B. The musical perspective of the Feast of the Assumption 212

1. Research stage: 213

2. Methodology: 214

3. The standardization of singing in the Romanian Orthodox Church. 216

3.1. Anton Pann 220

3.2. Dimitrie Suceveanu 223

3.3. Dimitrie Cunțanu 224

3.3. Vasile Petrașcu 227

3.5. Vasile Stanciu 228

4. Musical analysis 230

4.1. The Troparion of the Feast of the Assumption 231

4.2. Catavassii of the Feast of the Assumption 233

4.2.1. Variant of Anton Pann 233

2. The variant of Vasile Petrașcu 235

4.3. «Glory... And now...» to «God I cried...» 237

4.3.1. The variant of Dimitrie Suceveanu and Ion Popesu Pasărea 237

4.3.2. Varianta Pr.Prof.Univ.Dr. Vasile Stanciu 249

4.4. The Irmos of the Feast of the Assumption 262

Conclusions: 272

Bibliography 278

The Feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary and the entire Mariological discourse, in general, is of particular importance in the theology of the Church. We can speak of an omnipresence of the Mother of God in Orthodox worship, in the Liturgy and in all other services, in church icons, in the houses of the faithful, in prayers and in private piety. With the exception of God, no other human person has aroused greater wonder, admiration, and godliness over time as the Mother of God. This can be seen from the observation of patristic and apocryphal writings from the period of the first eight Christian centuries, as well as from the numerous studies and articles that appeared in more recent times, towards the end of the 19th century and to the present day.

The event of the Assumption of the Blessed Virgin Mary and all the related apocryphal and patristic literature attracted the attention of researchers, who composed a veritable florilegium of mariological writings, in order to popularize the teachings about the Mother of God and her happy falling asleep and to make mariology more accessible, for understanding and example. to follow, the contemporary man. It was necessary for the Mariological theological literature, in order to be chronologically complete, to be inspired by the last chapter of the earthly life of the Mother of God, namely, her falling asleep and moving with her body to heaven.

The present paper aims, without pretensions of completeness, to offer a mosaic study, a monograph of this holiday, emphasizing its appearance in the mariological holidays with a fixed date, addressing this topic especially from the hymnographic and musical point of view and using, in this approach, a methodological instrumentation adequate to the liturgical and musical approach. We have also identified a number of sources or sources, which underlie this holiday and provide argumentative support, which we have classified into several categories, namely: apocryphal, patristic, hymnographic or cultic and musical sources. I identified and consulted, in order to carry out this work, a whole florilegium of studies and articles published in Romanian and Western theology on mariology in general, but also on its various sections, culminating in those on the Feast of the Assumption.

We also mention the main objectives that we set ourselves in carrying out this research work, namely: circumscribing the context of the appearance and development of the Feast of the Assumption; the detection of biblical, apocryphal and patristic structures that find their echo and correspondent in the hymnography of this holiday; highlighting liturgical, typical and ritual prescriptions; and the comparative musical analysis of the Romanian tradition repertoire of the Feast of the Assumption.

Among the novelty elements that this research paper reveals we mention: the approach, according to the model of a monograph, of the Feast of the Assumption, gathering all the information about it; identification of the theological themes of the feast, as evidenced by the apocryphal writings, patristic homilies and the entire hymn corpus of the feast, treated in detail and argued with examples from the liturgical hymns of the service in Mineiul pa luna August, Our Lady; identifying the different variants of the songs of this holiday and analyzing from a comparative and musical point of view these songs, which gives this work a pioneering character, as such an approach has not been done so far.

Regarding the structure, this research paper, having as topic of debate the Feast of the Assumption of the Blessed Virgin, comprises two main parts, preceded by an introductory presentation, followed by some information on the topicality and relevance of the topic, various studies and specialized articles. currently in general about mariology and about this topic, as well as the identification of literary, patristic and apocryphal, liturgical and musical sources related to this subject and the specification of the methodology used in the realization of this work. The work aims to outline a liturgical and musical perspective on this feast dedicated to the Mother of God, with the application of a musical analytical model on songs specific to the holiday in the Romanian Orthodox musical tradition of the XIX - XXI centuries, which we will deal with in the second part of the paper.

The first part of the work opens with a chapter dedicated to the origin and historical development of the Feast of the Assumption, as revealed by certain passages from the apocryphal writings and the writings of the Church Fathers from the II-VI centuries, ie until the official entry of the feasts in the annual liturgical cycle, all being particularly relevant sources for understanding the way in which the Feast of the Assumption was received by the first Christian communities, and then generalized throughout the Christian Church.

After a second chapter, in which we proceeded to analyze the typical elements of the Feast of the Assumption, in terms of their evolution and other liturgical arrangements related to this feast, in the third chapter we focused on the theology of the Feast of the Assumption, starting from to the hymnographic corpus presented in Mineiul in August. This allowed us to highlight the various Old Testament biblical names and typological elements related to the Virgin Mary, the prerogatives of the Mother of God, as well as a series of theological themes identified in the apocryphal and homiletical narratives of the Feast of the Assumption and present in a brief, hyperlaudative and doxological form, in the hymnography of the Feast.

In the second part of the paper, reserved for the musical perspective of the feast of the Assumption, after a brief introduction, we will provide some information about the working method we will adopt, we will focus on the process of Romanianization and standardization of church music in the Church ours, and we will mention the main authors, composers who composed different variants of the songs specific to this holiday and which we will analyze from a comparative and musical point of view.

The musical examples that we want to submit to the analysis come to argue that the uniformity of the songs of the Feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary occurred in several stages, each of them being distinguished by prominent personalities in the field of church music and the compositional principles they used. these, all emphasizing, however, the process of construction and gradual definition of national church music.

The treatment of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in this way gives our research a high degree of novelty in the current academic landscape, not only through the case analysis we propose - the selected songs not yet studied and analyzed by musicologists from the perspective their structural parameters and musical analysis - but also by relating the musical - hymnographic dimension of the Feast of the Assumption of the Blessed Virgin to its liturgical dimension.

After the Ascension of God, the Mother of God was the main advisor, landmark and model of the newly founded church community in Jerusalem, and after falling asleep, the community kept alive in its memory the image of the Mother of God, to whom they showed special piety. This fact is clear from the way the event of her falling asleep takes place. Starting with the third century, the piety towards the Mother of God would increase more and more, a fact that also claimed certain forms of her veneration, generating the appearance of the mariological liturgical cult, incipient and timid after the apostolic period, and due to the unfavorable times. , as well as the appearance of various apocryphal writings, some of them widespread. These writings satisfied the needs of the Christian communities to know as many details as possible about the earthly end of the Mother of God and at the same time increased this piety towards her.

The Mother of God also represents the bridge between the two testaments, Old and New, the bridge between the Jewish and the Christian tradition and the main mediator through which the salvation of people was achieved. The Virgin is chosen and prepared by God for the birth of His Son, is foretold by the prophets and foretold by the holy cultic realities of the Old

Testament (the Holy Tent, the Temple of Solomon and their holy objects), and certain typologies refer directly to her: Jacob's ladder »,« the burning fire »,« the closed door », etc.

The whole life of the Mother of God is a "mystery", it is shrouded in "mystery". The Holy Gospels reveal their Christological centrality, and the Mother of God occupies a secondary place, remains hidden in the light of her Son and retains her humility even in this position. She shows and sends to her Son, as the moment of Cana of Galilee reveals, the One through whom the work of salvation of the world is accomplished. The Holy Fathers also keep a silence, a discretion regarding the person of the Mother of God and regarding the feast of the Assumption, especially in the first three centuries, a situation due to the political conditions in the Empire.

After the granting of freedom of expression to Christianity by Emperor Constantine the Great, the Mariological cult will develop more and more, so that, from an early age, various pious songs begin to appear, prayers in her honor, certain Mariological themes begin to be debated in the writings of the Holy Fathers. ; but not the theme of the Assumption of the Virgin, about, which will appear certain apocryphal writings starting with the fourth century and even earlier, and the first patristic testimony about this event also dates from this period. The Mariological holidays and, especially, that of the Assumption of the Virgin will begin to appear gradually, being related to the construction of churches at the places of celebration dedicated to the different moments in the life of the Virgin. Thus, the feast of the Mother of God will begin to be celebrated, for the first time in 460, only locally, but in the Church "Kathisma", located between Jerusalem and Bethlehem, replacing an older feast of the Mother of God called "Remembrance of Mary". , celebrated on August 15 and which was, in fact, part of the cycle of the "birth of the Lord."

The Mariological cult will have a special rise with the appearance in the Church of the theological controversies generated by the dioprosopist heresy of Nestorius, who determined the reaction of the whole Church by convening the Third Ecumenical Council and who fought this heresy, supporting the relationship of the two natures. in the Person of the Savior and the divine motherhood of the Virgin Mary. The Synod definitively established the Christological teaching and implicitly the Mariological one, as an immediate and necessary consequence of the Christological one, and defined the Mariological "prerogatives" ("Theotokia" and "aeiparthenia"), principles that will underlie subsequent Mariological theological developments.

The construction of churches in honor of events in the life of the Mother of God, the already existing traditions about the Assumption of the Virgin in Jerusalem and other Christian communities, the efforts of holy hierarchs and worthy emperors, favored the feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary, first at local and community level. which was formalized and generalized at the level of the whole Empire and at the level of the whole Church at the end of the 6th century, in the year 595, by the emperor Mauritius of Byzantium. The strong increasing piety, the need for a Precisely Mariological cult, the influence of the influential Jerusalem rite, which demanded a concrete response from the Church and the desire to express the honor of the Mother of God in all forms, also generated the appearance of various apocryphal writings in the early Christian communities. Thus, we find the appearance of many apocryphal texts about the event of the Assumption, which we researched in order to identify the distinctive elements between them and the common ones, which will be the main source for later homiletical and hymnographic compositions.

The Holy Fathers took over and purified from the legendary and fabulous element the traditions present in the apocryphal writings, including them in the Tradition of the Church and establishing the official teaching of the Church regarding this feast. The Holy Fathers made true homiletical masterpieces for this holiday, such as the trilogies of Saints German of Constantinople, Andrei Cretan and John Damascene, some of them being the creators of the hymn corpus of the Assumption of the Blessed Virgin in Mineiul on August.

The whole Mariological cult developed at an ever faster pace starting with the V-VI centuries, with the appearance of apocryphal writings, new liturgical hymns, patristic writings on the occasion of this holiday, culminating in the ritual of the feast of the Assumption of the Blessed Virgin Mary. hymnographic, through the enormous contribution of the Holy Hymnographers Cosmas of Maiuma, John of Damascus, Theophanes the Graptus, etc., a process considered completed in the fourteenth century. The typical ordinances regarding the liturgical services of the Church also appear and develop, coming from the two monastic traditions: Jerusalemite (with the main center located at St. Sava Monastery) and studied (with the main center at Studion Monastery), which will merge in the century IX to generate a common Tipicon, and which will later be translated into Romanian, as a result of the efforts of great and worthy hierarchs of our Church. The strong Jerusalemite cultic tradition, which until the eighth century dominated from a liturgical point of view, will undergo a transfer to the Byzantine capital during this period, so that, from now on, the Constantinopolitan rite will be the new polarizing and determining center in liturgy. .

The other mariological liturgical ordinances of veneration related to the feast of the Assumption of the Blessed Virgin, respectively the Prohod of the Mother of God, the Akathist and the Chapels, which will penetrate deep into the Church's cult, are progressively developed. A special and grandiose example of the veneration offered to a monastery dedicated to the Assumption of the Blessed Virgin Mary in our country is the pilgrimage organized at the Nicula Monastery, which hosts the most famous miracle-working icon of the Mother of God, called "Hodighitria" or "Guide" in which the faithful honor every year on the feast day, on the occasion of this great feast of the Assumption of the Blessed Virgin.

The Theology of the Feast of the Assumption reflected in hymnography and apocryphal writings and especially in patristic homilies and the ordinances of other feast services, is another chapter of mariology under the attention of many theologians over time. The liturgical hymns, which make up the service of the feast of the Assumption of the Blessed Virgin in Mineiul in August, are distinguished by the richness of theological themes related to the Virgin Mary, themes that the Holy Fathers homily and hymnographers the liturgical content of the feast.

There are also in the liturgical hymns some names or attributes attributed to the Virgin Mary, which are presented in the liturgical hymns in a freer but natural way of expression, as a working method of the Holy Fathers, using hyperbole, ornamental epithets and laudatory expressions. , which are often considered "exaggerated". But even if the holy hymnographers use hyperlaudative liturgical language, it does not contradict dogmatic truth, nor should it be weighed against the precision of this dogmatic truth. The role of the Virgin Mary in the whole work of saving the world has a "helping" character, participatory, secondary, as well as its intercession and cannot replace the main role of Christ, Who performs the salvation of the world and whose mediation is primary, main and ontological.

The liturgical hymns describe in their own language the theological themes and specific moments of the event of the Assumption of the Blessed Virgin Mary, themes that we find in the other services of the liturgical cult related to this feast, such as the Prophet of the Mother of God and the Akathist of the Assumption. Our Lady. Various theological themes are presented such as: the announcement of the Virgin about her earthly end by an angel (a second Annunciation), the coming of the apostles "in the clouds", by divine pronoun, at the sleeping Virgin, the sleeping (reality of death) of the Virgin, the coming of Christ with many angels at the Assumption of His Mother, who sang incessantly with men, the reception by Christ of His Mother's soul in His holy hands in the form of a wrapped baby, the funeral procession, and the taking of her body to be buried in Gethsemane, the ungodliness of the Jew Atonia (Jephonia) ,

his punishment, conversion and healing, the placing of the holy body of the Mother of God in the tomb, its opening after three days, with the arrival of an apostle delayed also by divine providence and the discovery of the empty tomb, the body of the Holy Mother being moved to heaven by her Son. living whole to the right of His throne. Essential is the theological significance of the feast of the Assumption, seen as an Easter event of the final resurrection of the Virgin, before the resurrection of the public, as a result of the Resurrection of Christ and which represents for us a certainty of our resurrection at the end of the ages. The liturgical hymns reveal the rich mariological theme included in the patristic homilies composed for this feast, especially that some of the Holy Fathers the homilies are also the authors of the hymnographic canons of this holiday, such as Saint John of Damascus and Saint German of Constantinople.

The Orthodox Church has always tried to incorporate and explain the teachings of faith established through the Holy Fathers based on discerning prayer and the inspiration of the Holy Spirit, their meanings and implications for the Christian life, an evolutionary process that took place more slowly at first. reasons. It is this evolutionary process that needs to be studied in a larger liturgical-musical monographic study, which is, in fact, our purpose and intention, identifying the ways and moments that contributed to the formation of a wonderful portrait of the Mother of God, as "the eternal feminine that pulls us up."

Music occupies a particularly important place in the liturgical cult of any people and religion. It is an artistic expression of the religiosity and feelings of the faithful of the Church and the main way of manifesting this religiosity. After the definition of the liturgical books, each tradition or Orthodox Church took care of the translation of the different cult books in its own language and in the acquisition of these church songs, which underwent certain adjustments, evils and changes.

Starting with the 19th century, a process of adapting the Greek church songs to the specifics of the Romanian language from the musical texts and according to the ethos of the Romanian people and simplifying, at the same time, the songs of the church songs by gradually eliminating the melismatic background of the song. successfully initiated by Anton Pann. This process of "Romanianization" of church singing is the beginning of the decline of Greek influence and the transition to consolidating Romanian culture on all levels, including church music and especially after the establishment of the Patriarchate of the Romanian Orthodox Church in 1925, paving the way for uniformity. church singing initiated in the first half of the

twentieth century at the level of the entire Romanian Orthodox Church, as an expression of the unity of church language and tradition of all Romanian Orthodox believers.

The patriarchs of our Church who succeeded each other at the helm of the Romanian Orthodox Church unconditionally supported this process of standardization of church singing, an action that was the main task of a commission created especially for this endeavor, carried out successfully and in which famous teachers church music, such as Ion Popescu Pasărea, Dimitrie Suceveanu, Nicul Moldoveanu, etc. Transylvanian hierarchs, such as Saint Metropolitan Andrei Şaguna, also actively and convincingly participated in this action, recommending the great Dimitrie Cuţanu in fulfilling this difficult and laborious mission.

A considerable contribution to the development and standardization of Romanian church music, including that of Transylvania, was made by some illustrious church music teachers: Dimitrie Suceveanu, Dimitrie Cuţanu, Vasile Petraşcu and Father Professor Vasile Stanciu, true continuators of the laborious work begun by Anton Pann and continued in the first half of the twentieth century by Ion Popescu Pasărea, who composed beautiful versions of the songs of the Feast of the Assumption of the Blessed Virgin (troparion, catavasii, «glory...» from Vespers and irmos), in order to be learned, assimilated and transmitted more easily and uniformly to future generations and whose musical construction is based on the real and immediate needs of the current world context.

Taking into account the above, we consider that the subject of our research work is a real topic. The event of the Assumption of the Blessed Virgin Mary can give any believer an overview of the events that took place then and reveal to him the image fulfilled in Christ of the Mother of God, who is also the only exponent of salvation already accomplished by her Son. On the other hand, the treatment of the mariological theme of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in a unitary manner, in the form of a monograph of the feast, which includes an analysis of variants of church songs specific to this feast, is also a novelty of the work. the necessity of its realization imposed even by the lack of such a monographic or unitary work.

The whole life of the Mother of God, from birth to her happy falling asleep and moving with the body to heaven, was a continuous sacrifice put in the service of God and people, fulfilling a holy mission and becoming a model of spiritual life and a moral landmark. , an example of full obedience and humility worth following. The contemplation of the person of the Virgin Mary, in whose "happy sleep" we discover the reality, the joy and the eschatological

fulfillment, our pious attitude and the depth of love, gratitude and gratitude towards the Mother of God offers the measure of our true faith and spirituality. Thus, through this Easter holiday event of the summer, the Mother of God becomes a creature in which God is from now on everything in everything. Risen and raised beyond death, the Mother of God is the icon of eschatological glory to which all humanity is called, it is the living anticipated image of salvation already fully realized in her person and a certification of the existence of this salvation for us.

Bibliography

Editions of the text of Holy Scripture:

Biblia sau Sfânta Scriptură, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.

Biblia sau Sfânta Scriptură, ediție jubiliară a Sfântului Sinod, versiunea IPS Bartolomeu Valeriu Anania, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001

Patristic and apocryphal sources:

Areopagitul, Sfântul Dionisie, *Despre numele divine*, traducere în limba română de Cicerone Iordăchescu și Theofil Simenschy, Editura Institutul European, Iași, 1993, 176p.

Cabasila, Sfântul Nicolae, *Viața Maicii Domnului. Omilii la nașterea Maicii Domnului, Bunavestire și Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*, traducere de prof. Paul Bălan, Editura Anestis, 2009, 96p.

Cabasila, Sfântul Nicolae, *Cuvântările teologice la Iezechiel - Hristos – Fecioara Maria*, în vol. Scrieri I, studiu introductiv și traducere în limba română de Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2010, 236p.

- Constantinopolului, Sfântul Gherman al, „Omilia I, II, III la Preacurata Adormire a Sfintei Născătoare de Dumnezeu”, în : *Teologie și Viață* , septembrie-decembrie, nr. 9-12/ 2019, pp. 154-172.
- Cretanul, Sfântul Andrei, „Omilia I, II, III la Adormirea Preasfintei Stăpânei Noastre, Născătoarea de Dumnezeu”, în : *Teologie și Viață* , mai-august, nr.5-8/ 2019, pp. 141-176.
- Damaschin, Sfântul Ioan, *Cuvântări la sărbători împărătești, la sărbători ale Maicii Domnului și la sfinți . Cuvântul întâi, al doilea și al treilea la Praznicul Adormirii Maicii Domnului* , traducere din limba greacă veche de Pr. dr. Gabriel Mândrilă și Laura Mândrilă, EIBMBOR, București, 2010, pp.226-296.
- Epiphanius of Salamins, *Panarion* , Books II and III (Sects 47-80, De Fide), translation by Frank Williams, Birl, Koln, 1993.
- Epifanio, el Monje, *Vida de Maria* , introduccion, traduccion y notas por Guillermo Ponce, Editura Ciudad Nueva, Madrid, 1990.
- Lyon, Sfântul Irineu de, *Demonstrația propovăduirii apostolice* , traducere, introducere și note de prof. dr. Remus Rus, EIBMBOR, București, 2001, 160p.
- Palama, Grigorie, *Fecioara Maria și Petru Athonitul- prototipuri ale vieții isihaste și alte scrieri duhovnicești* , în vol Scrieri II, studiu introductiv și traducere de Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2005, pp.5-219.
- Nașterea, Viața și Adormirea Maicii Domnului. Trei Vieți bizantine ale Maicii Domnului. Epifanie Monahul. Simeon Metafrastul, Maxim Mărturisorul* , traducere în limba română de Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2001, 292p.

Liturgical and musical sources:

Acatiste și Paraclise ale Maicii Domnului , EIBMBOR, București, 2012, 262p.

Acatistier , EIBMBOR, București, 2016.

Catavasier, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din Dumineci și Sărbători peste întregul an bisericesc , în cap. VIII, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, profesor la Academia Teologică din Cluj, Cluj-Napoca, 1933, pp. 72-85.

Catavasier , cuprinzând Catavasiile cele mai însemnate ale cultului ortodox, aplicate și fixate pe notație liniară de dr. Vasile Petrașcu, fost profesor de Muzică bisericească și ritual la Academia Teologică din Cluj. Ediție revizuită și îngrijită de pr. dr. Vasile Stanciu,

- Editura Buna-Vestire, Beiuș, 1995. Retipărit în condiții grafice de excepție: *Catavasier Transilvan*, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din duminici și sărbători peste întregul an bisericesc, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, ediție îngrijită și revizuită de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, pp. 61-67.
- Catavasier*. După Anton Pann, Dimitrie Suceveanu, Ștefanache Popescu, Ion Popescu-Pasărea, Nicolae Lungu ș.a., ediție îngrijită, diortosită și completată de Nicu Moldoveanu și Pr. Lect. Dr. Victor Frangulea de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității București, 2000, pp. 131-140.
- Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice (pricesne, irmoase, axioane, tropare, condace) la sărbătorile de peste an*, Antologie de texte muzicale pentru învățământul teologic, alcătuită de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, 311p.
- Ceaslovul*, Ediția a IV-a, EIBMBOR, București, 2014, pp. 398-412.
- Cunțanu, Dimitrie, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe Române*, culese și aranjate de Dimitrie Cunțanu, fost profesor la Seminarul Andreian din Sibiu, 1925², 1932³. Ediția a III-a din autorisația bisericii îngrijită de Timotei Popovici, preot, profesor de muzică la Școala normală Andreiu Șaguna și dirijorul Corului Mitropoliei, Institutul de Arte grafice Krafft & Drotleff S. A., Sibiu, 1932.
- Idiomelarul, adică cântare pe singur glasul unit cu Doxastarul, care cuprinde douăsprezece luni cu Triodul și Penticostarul, tradus din grecește în românește... acum întâi dat la lumină cu binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Sale D. D. Sofronie Miclescu, arhiepiscop Sucevii și mitropolit Moldaviei... cavalier a mai multor ordine. În zilele Înalt Excelenței Sale Cârmuitoriu prințipat Moldaviei Teodor Nicolae Balș cavalieru a mai multor ordine. În stăreția Prea Cuvioșiei Sale Arhimandritului Kir Gherasim, starețul Sf. monastiri Neamțul și Secul, tradus și prelucrat de Dumnealui Paharnicul Dimitrie Suceveanu, protopsaltul Sf. Mitropolii cu a sa cheltuială pus sub tipariu în tipografia Sf. monastiri Neamț la anul 1856 (partea I-II).*
- Mineiul luna lui August*, Episcopia Râmnicului, Râmnic, 1779.
- Mineiul luna lui August*, Tipografia Universității, Buda, 1804.
- Mineiul luna lui August*, Neamț, 1832.
- Mineiul luna lui August*, Tipografia Episcopescă, Sibiu, 1856.
- Mineiul luna lui August*, Editura Patriarhiei Române, București, 1927.

- Mineiul pe luna August* , tipărit în zilele păstoriei Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod al B.O.R., Ediția a XVII-a, EIBMBOR, București, 2003, pp. 172-194.
- Noul Idiomelar, ce cuprinde cântările din slujba Vecerniei și a Utreniei de la praznicele împărătești și de la sfinții cu polieleu din perioada Octoihului, după Dimitrie Suceveanu, Ion Popescu-Pasărea ș.a.* , ediție revizuită, completată, diortosită, și transcrisă de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu de la Facultatea de teologie Ortodoxă a Universității București, 2015.
- Pann, Anton, *Irmologhiu sau Catavasier* , care cuprinde în sine toate irmoasele sau catavasiile sărbătorilor împărătești de peste an, troparele condacele și exapostilariile. Cuprinde și podobiile tuturor gласurilor, Binecuvântările și Slujba morților și altele. Românit și dat la lumină cu binecuvântarea Înaltpreașfințitului și de Dumnezeu alesul și Arhiepiscop și Mitropolit al Ungrovlahiei, Prea Sfințit Exarh al plaiurilor și loțiitor al Cezareii Capadociei și cavalier a feluri de ordine, Neofit, pentru întrebuințarea seminariilor și altor școli asemenea, de Anton Pann, București, tipărit întru a sa Tipografie de Muzică Bisericească, 1846.
- Prohodul Maicii Domnului* , prefață de Pr. Prof. Univ. Dr. Nicu Moldoveanu și Dr. Nicolae Ionescu-Palas, EIBMBOR, București, 2006.
- Prohodul Maicii Domnului* , tipărit cu binecuvântarea Preafericitului Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, EIBMBOR, București, 2012, 76p.
- Psaltirea, EIBMBOR, București, 1997, pp. 345-366.
- Petrașcu Vasile; Stanciu, Vasile, *Catavasierul Transilvan* , cuprinzând catavasiile mai însemnate ale cultului ortodox , aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, fost profesor de muzică bisericească la Academia Teologică din Cluj. Ediție revizuită și îngrijită de Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, profesor de muzică bisericească și ritual la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș- Bolyai din Cluj-Napoca, Ediția a III-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, pp. 61-67.
- Sfântul Sava cel Sfințit, *Tipicon* , Editura Bucovina Istorică, Suceava, 2002.
- Stanciu, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an* , partea a II-a, ediția a III-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003, 311p.
- Suceveanu, Dimitrie, *Idiomelar care cuprinde cântările sărbătorilor din lunile ianuarie-august* , Partea a doua, tradus din grecește și prelucrat de Paharnicul Dimitrie Suceveanu, Protopsaltul Mitropoliei Moldovei, retipărit acum, a doua oară,

transliterarea și diortosirea textului, corectarea greșelilor de tipar și îngrijirea ediției de Arhid. conf. univ. dr. Sebastian Barbu-Bucur, Editura Mănăstirea Sinaia, 1992.

Dictionaries:

Braniște, Ene, *Dicționar de cunoștințe religioase*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010.

Dicționar de muzică bisericească românească, Editura Basilica, București, 2013.

Ionescu, Gheorghe C., *Muzica bizantină în România. Dicționar cronologic*, Editura Sagittarius, București, 2003, p. 205-206.

Moldoveanu, Nicu; Stanciu, Vasile; Dobre, Vasile Sorin, „*Cunțanu Dimitrie*”, în: *Dicționar de muzică bisericească românească*, (coord): pr. prof. dr. Nicu Moldoveanu; pr. prof. dr. Nicolae Necula; pr. prof. dr. Vasile Stanciu; arhid. prof. dr. Sebastian Barbu-Bucur, Basilica, București, 2013.

Păcurariu, Mircea, *Dicționarul teologilor români*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.

Rus, Remus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină*, Editura Lidia, București, 2003.

Specialized works:

Aranda Perez, Gonzalo, *Dormicion de la Virgen. Relatos de la tradicion*, Madrid: Editorial Ciudad Nueva, 1995, 324p.

Arentzen, Thomas, *The Virgin in Song. Mary and the poetry of Romanos the Melode*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 2017, 283p.

Arentzen, Thomas; Cunningham, Mary B., *The reception of the Virgin in Byzantium. Marian Narratives in texts and images*, Cambridge University Press, pp. 195-260.

Bădiliță, Cristian, *Evanghelii apocrife*, Ediția a II-a, complet revizuită și ilustrată, studiu introductiv, note și traducere de Cristian Bădiliță, Editura Polirom, Iași, 1999, 273p.

Belu, Dumitru I., *Maica Domnului în lumina imnelor liturgice*, Tiparul Tipografiei și Librăriei diecezane, Caransebeș, 1941, 87 p

Bernal Navarro, Juana C., *Representacion iconografica de la vida de Maria Virgen*, Editorial Universidad Politecnica de Valencia, 2021, 276p.

- Bizău, Ioan, *Hodighitria – Maica Domnului într-un prototip iconografic de tradiție apostolică* , în vol. col., *Nicula – icoana neamului. 450 de ani de atestare documentară 1552-2002*, Edit. Ecclesia, Nicula, 2002, pp. 89-130.
- Bradshaw, Paul F.; Johnson, Maxwell E., *The Origins of the Feasts, Fasts and Seasons in Early Christianity* , Society for Promoting Christian Knowledge, Liturgical Press, London, 2011, 219p.
- Braniște, Ene, *Liturgica generală* , EIBMBOR, București, 1993, 678p.
- Breck, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii* , Ediția a II-a, traducere de Ioana Tămăian, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2008.
- Bulgakov, Serghei, *Rugul care nu se mistuie. Studiu de interpretare dogmatică a unor elemente ale cultului Maicii Domnului în Ortodoxie* , traducere în limba română de Boris Buzilă, Editura Anastasia, București, 2001, pp. 5-187.
- Cairns, Earl E., *Creștinismul de-a lungul secolelor – O istorie a Bisericii creștine* , Ediția a II-a, Editura Cartea Creștină, Oradea, 1997.
- Chircev, Elena, *Muzica românească de tradiție bizantină între neume și portativ, ediție revizuită*, vol. 2: Repertoriul liturgic românesc notat pe portativ în colecțiile de cântări bisericești din Transilvania și Banat, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2013.
- Ciobanu, Gheorghe, *Studii de etnomuzicologie și bizantinologie* , Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1974, pp.310-365.
- Coman, Ioan G. , *Și Cuvântul trup S-a făcut. Hristologie și mariologie patristică* , partea a II-a, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, pp.307-430.
- Cunningham, Mary B., *Maica Vieții. Învățătura ortodoxă despre Maica Domnului* , traducere din limba engleză de Dragoș Dâscă, Editura Doxologia, 2017, 247p.
- Cunningham, Mary B.; Leslie Brubaker, *The cult of the Mother of God in Byzantium* , Edited by Ashgate Publishing Limited, Farnham, England, 2011, pp. 6-84.
- Daley, Brian, *On the Dormition of Mary: Early Patristic Homilies* , Crestwood, New York, Saint Vladimir's Seminary Press, 1998, pp.14-103.
- Dinu, Adrian Lucian, *Maica Domnului în teologia Sfinților Părinți* , teză de doctorat, Editura Trinitas, Iași, 2014, 326p.
- Evdokimov, Paul, *Arta icoanei. O teologie a frumuseții* , traducere de Grigore și Petru Moga, Editura meridiene, 1992.
- Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței eclesiale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane* , introducere și traducere în limba română de Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 1999, pp.5-163.

- Ferenț, Eduard, *Mariologia* , Editura Episcopiei Romano-Catolice, Iași, 2003, 438p.
- Florovsky, Georges, *Biblie, Biserică, Tradiție. O perspectivă ortodoxă.* , traducere din limba engleză de Radu Teodorescu, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2016, 164p.
- Fontaine, Guy, *Cinci lecții despre ortodoxie* , Prefață de Părintele Boris Bobrinsky, traducere de Nicolae Turcan, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017, pp.63-70.
- Ică, Ioan I. Jr., *Maica Domnului în teologia secolului XX și în spiritualitatea isihastă a secolului XIV. Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceii* , Editura Deisis, Sibiu, 2008, 638p.
- Ierotheos, Mitropolit al Nafpaktosului, *Praznicele Maicii Domnului. O perspectivă istorică și teologică*, traducere din limba greacă Mănăstirea Diaconești și Tatiana Petrache, Editura Bonifaciu, 2019, 602p.
- Kniazev, Alexis, *Maica Domnului în Biserica Ortodoxă* , traducere în limba română de Lucreția Maria Vasilescu, Editura Humanitas, București, 1990, 243p.
- Limberis, Vasiliki, *Divine Heiress. The Virgin Mary and the creation of Christian Constantinople* , Routledge London, 1994, 212p.
- Louth, Andrew, *Ioan Damaschinul. Tradiție și originalitate în teologia bizantină* , traducere Pr. Prof, Ioan Ică Sr. Și Diac. Prof. Ioan I. Ică. Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2010, pp. 281-405.
- Lungu, Nicolae; Costea, Grigore; Croitoru, Ion, *Gramatica muzicii psaltice* , EIBMO, București, 1951, p. 3-10.
- Michel, Jean Claude, *L' Assomption de Marie. Une extase d'amour* , Editeur Pneumatheque, Paris, 1996, 58p.
- Moldoveanu, Nicu ș.a., *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești* , EIBMBOR, București, 1992.
- Moldoveanu, Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010, p. 78-84.
- Norelli, Enrico, *Fecioara Maria în scrierile apocrife. Un studiu referitor la Maica Domnului în creștinismul antic* , traducere din limba franceză de Ștefan Munteanu, Editura Doxologia, Iași, 2020.
- Passarelli, Gaetano, *Iconos. Festividades Bizantinas* , Madrid : Libsa, 1999, 272p.
- Pelikan, Jaroslav, *Fecioara Maria de-a lungul secolelor. Locul ei în istoria mântuirii* , traducere în limba română de Silvia Palade, Editura Humanitas, București, 1998, 267p.

- Perrot, Charles, «*Binecuvântată ești tu între femei*»(Luca 1,42). *Fecioara Maria în contextul primului secol creștin* , traducere din limba franceză de Ștefan Munteanu, Editura Doxologia, Iași, 2018, 518p.
- Poirot, Eliane, *Sfântul Proroc Ilie în cultul Bizantin* , traducere pr. Adrian Lung și carmelitele din Stânceni, Editura Deisis, 2002, 253 p.
- Pruteanu, Petru, *Tipiconul Sfântului Sava. Text și comentariu* , Editura Credința Noastră, București, 2003, 256p.
- Quenot, Michel, *Învierea și icoana* , Editura Christiana, București, 1999, 304p.
- Rubin, Miri, *Mother of God. A history of the Virgin Mary* , Yale University Press, 2009, 577p.
- Rus, Remus, *Sfânta Fecioară Maria în tradiția pioasă a creștinilor primelor veacuri* , Editura Meteor Publishing, 2015, 315p.
- Santos Otero, Aurelio de, *Los evangelios apocrifos* , Biblioteca de Autores Cristianos, Madrid, 2006, 705p.
- Sava, Viorel, *În Biserica slavei Tale. Studii de Teologie și spiritualitate liturgică* , vol I, Editura Doxologia, Iași, 2012, 206p.
- Schmemmann, Alexander, *Introducere în teologia liturgică* , traducere în limba română de ierom. Vasile Bârză, Editura Sophia, București, 2009, 326p.
- Schmemmann, Alexander, *Preasfânta Fecioară Maria* , traducere din limba engleză de Florin Caragiu, Editura Basilica, București, 2014, 112p.
- Schoemaker, Stephen J., *Ancient traditions of the Virgin Mary's Dormition and Assumption* , Oxford University Press, Oxford, 2002, pp. 5 -385.
- Schoemaker, Stephen J., *Fecioara Maria în credința și evlavie creștină primară* , traducere din limba engleză de Lucian Filip, Editura Doxologia, Iași, 2018, 356p.
- Stanciu, Vasile, *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania* , Editura Presa Universitară, Cluj-Napoca, 1996, pp. 68-86; 233-238.
- Stanciu, Vasile, *Muzica bisericească corală din Transilvania*, vol. I, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, p. 40-55.
- Taft, Robert F., *Ritul bizantin* , traducere în limba română de Dumitru Vanca și Alin Mehes, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2008, 118p.
- Talley, Thomas J., *The origins of the liturgical year* , Pueblo Publishing Company, New York, 2008, pp.1-133.
- Todoran, Isidor, *Considerații mariologice* , volum omagial, colecție îngrijită și editată de Pr. prof. Ioan I. Ică, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016, pp. 357-373.

- Toniolo, Ermanno M., *Acatistul Maicii Domnului explicat. Imnul și structurile lui mistagogice* , prezentare și traducere în limba română de Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2009, 375p.
- Trypanis, C. A., *Fourteen Early Byzantine Cantica* , Osterreichische Akademie der Wissenchaften, Vienna, 1968, 171p.
- Tsironis, Niki J., *The Lament of the Virgin Mary from Romanos the Melode to George of Nicomedia. An aspect of the Development of the Marian Cult* , doctoral thesis in the Department of Byzantine and Modern Greek Studies, King's College, University of London, 1998, 724p.
- Uspensky, Leonid ; Lossky, Vladimir, *Călăuziri în lumea icoanei* , traducere de Anca Popescu, Editura Sofia, București, 2003, 240p.
- Vassilaki, Maria, *Mother of God. Representations of the Virgin in Byzantine Art* , Skira Editor, Milan, 2000, 574p.
- Vintilescu, Petre, *Despre poezia iconografică din cărțile de ritual și cântarea bisericească* , Editura Partener, Galați, 2006, 270p.
- Ware, Kallistos, *The Final Mistery: The Dormition of the Holy Virgin in Orthodox Worship* , in: *Mary for Time and Eternity: Papers on Mary and Ecumenism Given at International Congresses of the Ecumenical Society of the Blessed Virgin Mary* , Ed. William M. McLoughlin and Jill Pinock (Gloucester: Ecumenical Society of the Blessed Virgin Mary, 2007, pp. 219-258.
- Ware, Kallistos, *The Orthodox Way* , St. Vladimir's Seminary Press, Crestwood, New York, 1995.
- Wratislaw- Mitrovic, Ludmila; Okunev, N., *La Dormition de la Sainte Vierge dans la Peinture Medievale Orthodoxe* , Vydan Dne., Praga, 1931, 67p.

Studies and articles:

- Alexa, Nicolae, „Învățătura despre Sfânta Fecioară Maria în cărțile de cult”, în : *Biserica Ortodoxă Română*, an. XCVIII /1980, 9-10(sept.-oct.), pp. 982-999.
- Bogdan, Petru, „Maica Domnului și a noastră. Praznicul Adormirii Maicii Domnului”, în: *Mitropolia Banatului*, nr. 7-9 / 1971, pp. 433-435.

- Braniște, Ene, „Cinstirea Maicii Domnului în cultul ortodox și formele ei de exprimare”, în : *Ortodoxia*, an XXXII, nr.3 / 1983, pp.521-531.
- Braniște, Ene, „Originea, instituirea și dezvoltarea cultului creștin”, în : *Studii Teologice*, nr. 3-4/1963.
- Buzescu, Nicolae C., „Panaghia Theotokos în imnologia mineiilor”, în : *Ortodoxia*, an XXXII, nr. 3 / 1980, pp. 534-559.
- Chialda, Mircea, „Preacinstirea Maicii Domnului ”, în : *Mitropolia Moldovei și Sucevei*, an LIX, nr.7-9 / 1983, pp.439-448.
- Ciobanu, Gheorghe, „Anton Pann și „românirea” cântărilor bisericești”, în: *Biserica Ortodoxă Română* , an LXXXVII (1969), nr. 11-12, p. 1154-1160).
- Ganea, Ioasaf, „«Mutatu-te-ai la viață, fiind Maica Vieții». Praznicul Adormirii Maicii Domnului” , în: *Mitropolia Banatului*, nr. 4 / 1987, p. 50-52.
- Gonzales Casado, Pilar, „Los relatos apocrifos de la dormicion de la Virgen, narrativa popular religiosa cristiana” , în *Ilu: Revista de Ciencias de las Religiones*, nu. 3 / 1998, pp. 91-108.
- Grăjdian, Vasile, „Dimitrie Cunțan (1837-1910) și cântarea bisericească din Ardeal”, în: *Simpozionul Național: Dimitrie Cuntan (1837-1910) și cântarea bisericească din Ardeal*, Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu, 2010, p. 31-47.
- Keleher, Serge R., „The funeral of the Mother of God”, in : *Looking East*, no. 12 /1977.
- Login, Cezar, „Paraclisul Maicii Domnului”, în : *Renașterea*, nr. 7-8 / 2008.
- Login, Cezar, „Prohodul Maicii Domnului – pentru o înțelegere a textului și a rânduiei”, în : *Renașterea*, nr. 7-8 / 2006.
- Moldoveanu, Nicu, „Muzica Bisericească la români în secolul XX”, în: *Biserica Ortodoxă Română* , anul CIV , mar.-apr./1986, pp. 120-136.
- Moldoveanu, Nicu, „Cântarea corală în Biserica Ortodoxă Română în secolul al XIX-lea”, în: *Studii Teologice* , nr.7-8 (1967), p. 504-520.
- Oros, Mircea, „Începuturile și dezvoltarea imnografiei creștine în Biserica primară” , în vol. *Biserică și multiculturalitate în Europa sfârșitului de mileniu* , Coordonator; Ioan Vasile Leb, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2001, pp. 267-307.
- Pintea, Dumitru, „Învățătura Sfântului Ioan Damaschin despre Maica Domnului”, în : *Ortodoxia*, an II, nr.4 / 1950, pp. 501-559.
- Plămădeală, Antonie, „Maica Domnului în teologia și viața ortodoxă”, în : *Biserica Ortodoxă Română*, an XCVI, nr. 9-10 / 1978, pp. 1113-1123.

- Rezuș, Petru, „Mariologia ortodoxă”, în : *Ortodoxia*, an II, nr. 4 / 1950, pp. 515-559.
- Sava, Viorel, „Cultul maicii Domnului în catolicism și ortodoxie. Studiu comparativ”, în: *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza din Iași” - Teologie*, Tomul II, anii 1993-1994, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- Sava, Viorel, „Învățătura despre Maica Domnului și reflectarea ei în cultul și în iconografia ortodoxă”, în: *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza din Iași” - Teologie*, Tomul II, anii 1997-1998, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- Sava, Viorel, „Hristocentrismul sărbătorilor mariologice”, în: *Teologie și Viață* , nr. 7-12 / 2003.
- Stanciu, Vasile, „Un imn mariologic celebru; Mărire... Și acum... din Vecernia Adormirii Născătoarei de Dumnezeu”, în : *Studia Theologica Orthodoxa. Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, nr.2 / 2008.
- Stanciu, Vasile, „Viața, activitatea și opera muzicală a profesorului Dr. Vasile Petrașcu” , în: *Mitropolia Ardealului* , an XXXIII (1988), nr. 2, p. 20-35.
- Stăniloae, Dumitru, „Învățătura despre Maica Domnului la ortodocși și catolici”, în : *Ortodoxia*, an II, nr. 4 / 1950, pp. 559-610.
- Todoran, Isidor, „Considerații mariologice”, în: *Mitropolia Ardealului*, an. III, nr. 3-4 / 1958, pp. 218-237.
- Voicu, Constantin, „Maica Domnului în teologia Sfântului Ioan Damaschin”, în : *Mitropolia Olteniei*, an XIV, nr.3-4/ 1962, pp.172-181.